

Άγιος Κωνσταντίνος Ο Μέγας

Ο Φλάβιος Βαλέριος Αυρήλιος
Κωνσταντίνος γεννήθηκε
στις 27 Φεβρουαρίου του 272
στην Ναϊσσό της Άνω Μοισίας
(σήμερα Νις Σερβίας) και ήταν
γιος του ρωμαίου αξιωματικού
Κωνστάντιου Χλωρού και της
συζύγου ή παλλακίδας του
Ελένης.

Έμαθε τα εγκύκλια γράμματα κοντά στον πατέρα του και από νεαρής ηλικίας κατατάχθηκε στον ρωμαϊκό στρατό, όπου διακρίθηκε για τις διοικητικές του ικανότητες και την εν γένει προσωπικότητά του. Η προώθηση του πατέρα του στα ανώτατα κλιμάκια της αυτοκρατορίας βοήθησε και τη δική του ανέλιξη στη στρατιωτική ιεραρχία της Ρώμης.

Το 305 ακολούθησε τον πατέρα του στην εκστρατεία του στη Μεγάλη Βρετανία και μετά τον θάνατό του (7 Ιουλίου του 306) ανακηρύχθηκε από τα στρατεύματα διάδοχός του με τον τίτλο του Αυγούστου στο Εβόρακο (σήμερα Γιορκ). Σε μία περίοδο μεγάλων εντάσεων στην αυτοκρατορία εξαιτίας της πολυαρχίας, ο Κωνσταντίνος θέλησε να γίνει κυρίαρχος πρώτα στο Δυτικό τμήμα και στη συνέχεια στο Ανατολικό. Γι' αυτό έπρεπε πρώτα να επικρατήσει του άλλου Αύγουστου της Δύσης, του Μαξέντιου.

Οι στρατοί του Κωνσταντίνου και του Μαξέντιου συναντήθηκαν τον Οκτώβριο του 312 στα περίχωρα της Ρώμης, κοντά στη Μουλβία γέφυρα του Τίβερη. Την παραμονή της μάχης, στις 27 Οκτωβρίου, ο Κωνσταντίνος είδε το περίφημο όραμά του, σύμφωνα με το οποίο ακτίνες φωτός σχημάτισαν στον ουρανό ένα σταυρικό σύμπλεγμα με τη φράση “Εν τούτω Νίκα”. Το περιστατικό αυτό, το οποίο το θεώρησε ως “θεία έμπνευση”, σε συνδυασμό με τις στρατιωτικές του ικανότητες, τον οδήγησαν την επομένη (28 Οκτωβρίου) σε μία περήφανη νίκη επί του Μαξέντιου, που τον κατέστησε κυρίαρχο της Δύσης.

Την παραμονή της μάχης, στις 27 Οκτωβρίου, ο Κωνσταντίνος είδε το περίφημο όραμά του, σύμφωνα με το οποίο ακτίνες φωτός σχημάτισαν στον ουρανό ένα σταυρικό σύμπλεγμα με τη φράση “Εν τούτω Νικά”. Το περιστατικό αυτό, το οποίο το θεώρησε ως “θεία έμπνευση”, σε συνδυασμό με τις στρατιωτικές του ικανότητες, τον οδήγησαν την επομένη (28 Οκτωβρίου) σε μία περήφανη νίκη επί του Μαξέντιου, που τον κατέστησε κυρίαρχο της Δύσης.

Παρότι δεν είχε την παραμικρή σχέση με τον Χριστιανισμό, διείδε τη δυναμική της θρησκείας αυτής και αποφάσισε να την υιοθετήσει και να την εντάξει στην πολιτική του. Το 313 υπέγραψε με τον σύμμαχό του στην Ανατολή Λικίνιο το “Διάταγμα των Μεδιολάνων”, με το οποίο κατοχυρωνόταν η αρχή της ανεξιθρησκείας και της θρησκευτικής ελευθερίας στην επικράτειά του. Το έδαφος είχε προετοιμαστεί από το 311 με το διάταγμα του αυτοκράτορα Γαλέριου, που έπαυε τους διωγμούς κατά των χριστιανών.

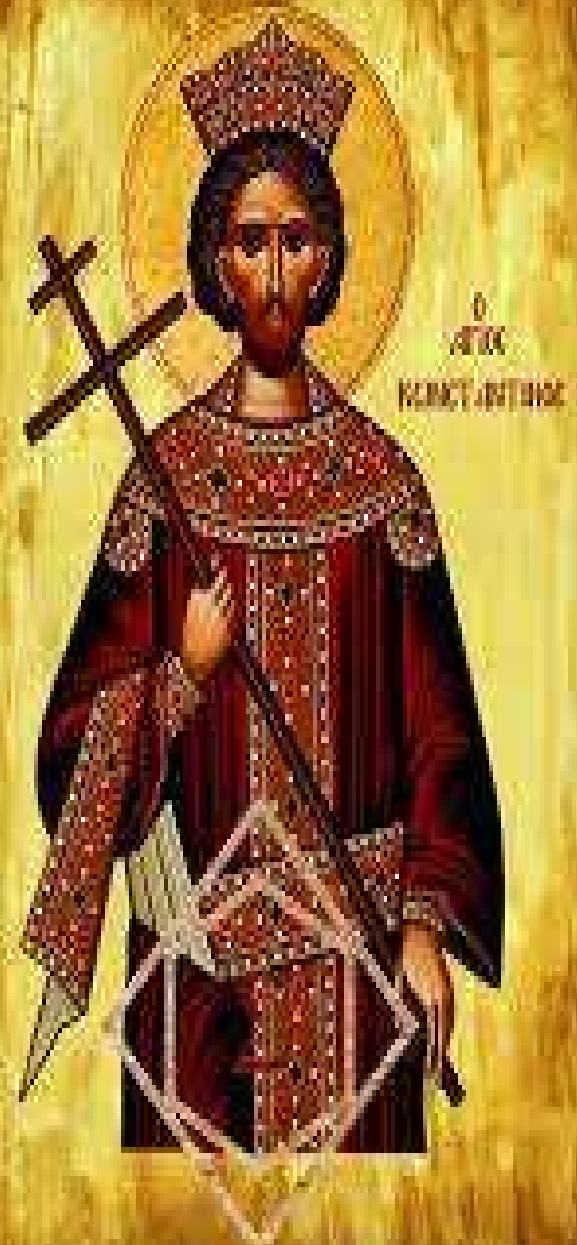

Οι φιλοδοξίες του Κωνσταντίνου δεν σταματούσαν με την επικράτησή του στη Δύση. Ήθελε να κυριαρχήσει σε όλη την αυτοκρατορία και γι' αυτό πολύ γρήγορα ήλθε σε σύγκρουση με τον σύμμαχό του στην Ανατολή και γαμπρό του Λικίνιο (Ο Λικίνιος ήταν σύζυγος της αδελφής του Κωνσταντίνου, Κωνσταντίας). Ο Κωνσταντίνος επικράτησε σε σειρά μαχών και ναυμαχιών και το 324 έγινε κυρίαρχος σε ολόκληρη την αυτοκρατορία.

Μετά την επικράτησή του, κύριο μέλημα του Κωνσταντίνου ήταν η ανόρθωση της παραπαίουσας αυτοκρατορίας. Με μία σειρά μεταρρυθμίσεων που πραγματοποίησε, αποκατέστησε την ενότητα της αυτοκρατορικής εξουσίας και περιόρισε τις κεντρόφυγες τάσεις, με την κατάργηση των αξιωμάτων του Αύγουστου και του Καίσαρα, ενώ περιόρισε σημαντικά τις εξουσίες της Συγκλήτου.

Στο οικονομικό πεδίο, έκοψε νέο νόμισμα, το σόλιδο και προέβη σε μαζικές αγορές χρυσού, που όχι μόνο το σταθεροποίησαν, αλλά το κατέστησαν το σταθερότερο νόμισμα στη διεθνή αγορά μέχρι τον 11ο αιώνα. Στο διοικητικό πεδίο, η μεταφορά της πρωτεύουσας από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη ή Κωνσταντινούπολη, ήταν καθοριστικής σημασίας για τη ριζική ανανέωση της αυτοκρατορίας που επιδίωκε ο Κωνσταντίνος. Τα εγκαίνια της νέας πρωτεύουσας έγιναν με ιδιαίτερη λαμπρότητα στις 11 Μαΐου του 330.

. Στο οικονομικό πεδίο, έκοψε νέο νόμισμα, το σόλιδο και προέβη σε μαζικές αγορές χρυσού, που όχι μόνο το σταθεροποίησαν, αλλά το κατέστησαν το σταθερότερο νόμισμα στη διεθνή αγορά μέχρι τον 11ο αιώνα. Στο διοικητικό πεδίο, η μεταφορά της πρωτεύουσας από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη ή Κωνσταντινούπολη, ήταν καθοριστικής σημασίας για τη ριζική ανανέωση της αυτοκρατορίας που επιδίωκε ο Κωνσταντίνος. Τα εγκαίνια της νέας πρωτεύουσας έγιναν με ιδιαίτερη λαμπρότητα στις 11 Μαΐου του 330.

Η εύνοια του Κωνσταντίνου προς την εκκλησία εκδηλώθηκε με το σταθερό του ενδιαφέρον για την αποκατάσταση της εσωτερικής της ενότητας, που είχε διαρρηχθεί από την αίρεση του Αρειανισμού. Γι' αυτό το λόγο συγκάλεσε το 325 στη Νίκαια της Βιθυνίας την Α' Οικουμενική Σύνοδο, που καθόρισε το δόγμα του Χριστιανισμού ("Πιστεύω"). Λίγο πριν από τον θάνατό του στις 22 Μαΐου του 337, ο Κωνσταντίνος βαπτίστηκε χριστιανός.

Ο Μέγας Κωνσταντίνος είχε νυμφευθεί
δύο φορές:

- Το 303 τη Μινερβίνη, με την οποία απέκτησε ένα γιο, τον Κρίσπο

και

- το 307 τη Φαύστα, με την οποία απέκτησε πέντε παιδιά, τον **Κωνσταντίνο**, τον **Κωνσταντίο**, τον **Κώνστα**, την **Κωνσταντίνα** και την **Ελένη**.

Συκοφαντείται ως αδίστακτος, αν και τόσο φιλόανθρωπος, επειδή διέταξε την εκτέλεση του γιου του, του Κρίσπου, όμως αυτό είναι μάλλον απόδειξη της αρετής του· ο Κρίσπος κατηγορήθηκε (άδικα, όπως αποδείχτηκε) για βιασμό της Φαύστας και ο πατέρας του έπρεπε να επιλέξει αν θα εφάρμοζε το νόμο στον ίδιο το γιο του ή θα τον αποδείκνυε αυθαίρετα υπεράνω του νόμου. Επέλεξε το πρώτο, όσο οδυνηρό κι αν ήταν σίγουρα γι' αυτόν. Ίσως αυτός ήταν ο λόγος που, αν και είχε ζήσει εφαρμόζοντας όσο μπορούσε την ουσία της χριστιανικής διδασκαλίας, δέχτηκε το βάπτισμα μόνο όταν ήξερε ότι είχε ασθενήσει προς θάνατον, υποβληθείς σε ισόβια μετάνοια πιθανόν από τον άγιο Όσιο Κορδούης, όχι επειδή εφάρμοσε το νόμο, αλλά επειδή καταδίκασε έναν αθώο.

Ο ιστορικός Ζώσιμος, παγανιστής και προκατειλημμένος κατά του Κωνσταντίνου, μετά τα μέσα του 5ου αιώνα, έγραψε πως αργότερα η Φαύστα θανατώθηκε στο λουτρό της μέσα σε βραστό νερό, όμως οι πηγές της εποχής δεν κάνουν λόγο για κάτι τέτοιο. Αντίθετα, ο άγιος Ιερώνυμος (366-419 μ.Χ.), πολύ πιο κοντινός στα γεγονότα από το Ζώσιμο, γράφει πως η Φαύστα πέθανε τρία ή τέσσερα χρόνια μετά το θάνατο του Κωνσταντίνου

Δεν υπάρχει καμιά επίσημη εκκλησιαστική απόφαση που να ανακηρύσσει άγιο τον Κωνσταντίνο, ούτε και σημειώνεται κάπου η αρχή της απόδοσης τιμής αγίου προς αυτόν. Με το μεγάλο σύγχρονό του Πατέρα της Εκκλησίας Μέγα Αθανάσιο ήρθε σε σύγκρουση, λόγω μιας όψιμης υποστήριξης προς τον Άρειο, ο δε ιστορικός και βιογράφος του Ευσέβιος Καισαρείας δεν είχε το κύρος που θα του επέτρεπε να επιβάλει κατά κανένα τρόπο μια «αγιοποίηση» του Κωνσταντίνου.

Ο Κωνσταντίνος λοιπόν
αγιοποιήθηκε από το λαό. Το
φανερώνει το πλήθος των
χριστιανών που φέρουν το
όνομά του. Ο Ευσέβιος
καταγράφει ότι, αμέσως μετά το
θάνατό του, ο στρατός ξέσπασε
σε θρήνους, από τον τελευταίο
οπλίτη μέχρι τους ανώτερους
αξιωματικούς, για «το σωτήρα,
το φύλακα, τον ευεργέτη... τον
αγαθό ποιμένα», ενώ παρόμοιες
ήταν οι αντιδράσεις του λαού,
όταν το σκήνωμά του
μεταφέρθηκε στην
Κωνσταντινούπολη

Η απαγόρευση του στιγματισμού
στο πρόσωπο, μέτρο ευνοϊκό
κυρίως για τους δούλους, από
επίδραση της χριστιανικής ιδέας
για τον άνθρωπο ως πλασμένο κατ'
εικόνα Θεού, καθώς και η μέριμνα
για τις οικογένειες των δούλων,
σημαίνουν ότι ο δούλος
αντιμετωπίζεται πλέον ως
άνθρωπος, όχι ως αντικείμενο,
πράγμα που ανατρέπει εντελώς
της καθιερωμένη οπτική της
ρωμαϊκής αυτοκρατορίας

Ο Κωνσταντίνος εξαγόραζε ο ίδιος
και απελευθέρωνε αιχμάλωτους
στρατιώτες του εχθρού, τους
οποίους είχαν συλλάβει οι
στρατιώτες του!

Σύμφωνα με τους χριστιανούς, η αγιότητα του Κωνσταντίνου δεν είναι τιμητικός τίτλος, που του αποδόθηκε λόγω «της καθοριστικής υποστήριξης και της προσφοράς του προς την Εκκλησία», αλλά γεγονός επιβεβαιωμένο από το Θεό με θαύματα· όχι μόνο με την περίφημη θεοσημεία του σταυρού («Εν τούτω νίκα»), αλλά και με το όραμα αγγέλου, που τον καθοδηγούσε κατά τη χάραξη των ορίων της Κωνσταντινούπολης, με μυροβλυσία κατά το θάνατό του, με πλήθος ιάσεων στον τάφο του (6), αλλά και μεταγενέστερα θαύματα, όπως –ως Ρεθύμνιος λέω– η καθημερινή μετανίκηση της εφέστιας εικόνας της μονής Αρκαδίου στον τόπο ίδρυσής της από τη μονή Βενίου, στην οποία τη μετέφεραν οι ντόπιοι.

Εργασία Θρησκευτικών

Θέμα: Κωνσταντίνος Ο Μέγας

Από: Κωνσταντίνα Φακίδου

Τμήμα: Γ'2